

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Київ

22 жовтня 2020 р.

№ 41 -рк

Про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції

Розглянувши подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції № 127-01/309-п від 04.08.2020 за ознаками порушення товариством з обмеженою відповідальністю «Натурпро» (м. Дніпро, ідентифікаційний код юридичної особи 39356648) законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, Антимонопольний комітет України

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії товариства з обмеженою відповідальністю «Натурпро» (м. Дніпро, ідентифікаційний код юридичної особи 39356648) (далі – ТОВ «Натурпро», Товариство) з поширення відомостей щодо здатності знищення бактерій та вірусів у маркуванні продукції – антисептик для рук та шкіри у асортименті, що можуть містити ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Основним видом діяльності ТОВ «Натурпро», згідно з класифікацією видів економічної діяльності, є виробництво парфумерних та косметичних засобів (код КВЕД 20.42). Отже, Товариство у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. ОБСТАВИНИ

- (3) Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) на підставі частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (4) Дорученням Голови Комітету від 23.03.2020 № 13-01/278 органи Комітету було уповноважено здійснювати періодичний моніторинг рекламних матеріалів лікарських засобів, методів профілактики тощо. Метою таких дій є: недопущення поширення на території території України інформації, що вводить в оману, в умовах пандемії коронавірусу COVID-19; виявлення та припинення порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, у сфері поширення інформації, пов'язаної з лікуванням та/або профілактикою захворювань, викликаних коронавірусом COVID-19, що поширюється на території України.
- (5) У рамках зазначених вище заходів, урахувавши наявність численних відомостей щодо продукції немедичного призначення, як то антибактеріальних, антисептичних

спреїв, розчинів, серветок, гелів та інших засобів, які прямо чи опосередковано вказують на здатність такої продукції знищувати бактерії та віруси, на офіційному веб-сайті Комітету 02.04.2020 було розміщено інформацію¹ про застереження суб'єктів господарювання щодо поширення неправдивої, неповної або неточної інформації про антисептичні чи дезінфекційні властивості спреїв, розчинів, гелів, серветок та інших засобів, зокрема про їхню здатність знищувати мікроорганізми, з метою приваблення споживачів.

- (6) Зазначене посилення, зокрема, містить попередження виробників щодо поширення інформації (на упаковках, етикетках, в рекламі, інформаційних повідомленнях тощо), що вводить в оману споживачів, якою, у тому числі, може вважатися повідомлення щодо властивостей засобу за відсутності належного обґрунтування таких повідомлень, зокрема, знешкодження бактерій у певній кількості (95 %, 99 %, 99,9 % тощо).
- (7) З урахуванням вказаного та в рамках здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, органами Комітету з відкритих джерел інформації було виявлено факт реалізації продукції – антисептик для рук та шкіри у асортименті (далі – Продукція) виробництва ТОВ «Натурпро», маркування якої містить повідомлення «знищує до 100% бактерій та вірусів».
- (8) У зв'язку із вказаним Товариству було направлено вимогу державного уповноваженого Комітету від 04.05.2020 № 127-29/04-6526 (далі – Вимога) про надання інформації, зокрема, щодо підстав для розміщення вказаної інформації.
- (9) Листом від [інформація з обмеженим доступом] (вх. № 8-04/594-кі від 09.06.2020) (далі – Лист) Товариство надало відповідь на Вимогу, у якому вказало таке.
- (10) Асортимент Продукції, яку віднесено до засобів догляду за шкірою, складають антисептики для рук та шкіри під назвами: «Екстра захист», «Чайне дерево», «Іони срібла», що фасуються у пляшечки місткістю 100, 150, 500, 1000 та 5000 мл.
- (11) Продукція має такий зовнішній вигляд (фотокопія 1):

Фотокопія 1

¹ АМКУ закликає виробників не називати свої засоби антисептичними чи дезінфекційними без достатніх підстав [Антимонопольний комітет України]: <https://amku.gov.ua/news/amku-zaklikaye-virobnikiv-ne-nazivati-svoyi-zasobi-antiseptichnimi-chi-dezinfekciijnimi-bez-dostatnih-pidstav>

- (12) Кожен з видів Продукції на лицьовій стороні етикетки містить виокремлене позначення, виконане у різних кольорах (фотокопія 2):

Фотокопія 2

- (13) Відповідальність за інформацію, що поширюється у маркуванні Продукції, несе ТОВ «Натурпро», як виробник Продукції, відповідно до інформації, викладеної у Листі.
- (14) Товариство також зазначило, що Продукцію введено у господарський обіг з *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (15) Документами, відповідно до яких здійснюється виробництво та реалізація Продукції, є: *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (16) Склад Продукції, за наданою Товариством інформацією, є таким:

Антисептики для рук та шкіри	Склад у %
«Екстра захист»	<i>[x]</i> спирт етиловий; <i>[x]</i> спирт ізопропіловий; <i>[x]</i> вода очищена; <i>[x]</i> пентиленгліколь; <i>[x]</i> хлоргексидинбиглюконат; <i>[x]</i> запашник
«Чайне дерево»,	<i>[x]</i> спирт етиловий; <i>[x]</i> спирт ізопропіловий, <i>[x]</i> вода очищена; <i>[x]</i> пентиленгліколь; <i>[x]</i> хлоргексидинбиглюконат; <i>[x]</i> олія чайного дерева, <i>[x]</i> гідроксид натрію; <i>[x]</i> запашник
«Іони срібла»	<i>[x]</i> спирт етиловий; <i>[x]</i> спирт ізопропіловий, <i>[x]</i> вода очищена; <i>[x]</i> пентиленгліколь; <i>[x]</i> хлоргексидинбиглюконат; <i>[x]</i> запашник; <i>[x]</i> іони срібла

- (17) До Листа долучено звіт *[інформація з обмеженим доступом]*. (далі – Звіт), *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (18) Заявлені у маркуванні Продукції властивості, зокрема, у вигляді позначення «знищує до 100% бактерій та вірусів», на думку Товариства, обґрунтовуються наступним.

- (19) У Листі вказано, що інформація «знищує бактерії та віруси» [інформація з обмеженим доступом]. Як зазначає Заявник, [інформація з обмеженим доступом].
- (20) Разом із тим, за наявною у Комітеті інформацією, науково-медичні ресурси містять численні посилання на дослідження, які свідчать про те, що не всі бактерії та віруси піддаються інактивації спиртовмісними засобами.
- (21) На веб-сайті Національного центру біотехнологічної інформації (NCBI), що був створений як підрозділ Національної медичної бібліотеки в Національному інституті здоров'я США, розміщено результати наукового дослідження², висновки якого свідчать, зокрема, про те, що окремі види патогенних мікроорганізмів проявляють стійкість до 70 % дезінфекції ізопропанолом, що відбувається, зокрема, за рахунок мутації мікроорганізмів та їх адаптації до спиртовмісних засобів.
- (22) До того ж, наукові публікації NCBI із досліджень спиртовмісних засобів свідчать про те, що окремі види штамів, наприклад, *Staphylococcus epidermidis*, демонструють життєздатність після застосування спирту різної концентрації³.
- (23) Разом із тим, відповідно до пояснень Товариства, повідомлення у маркуванні Продукції «знищує до 100% бактерій та вірусів» означає діапазон до 100 %, водночас не означає конкретний відсоток 100 %, а може означати як 70 %, так і 80 % або 90 %.
- (24) Виходячи із пояснень Товариства, зміст повідомлення «знищує до 100% бактерій та вірусів» свідчить про не визначені споживчі властивості Продукції, у тому числі, до 100 % знищувати бактерії та віруси, та водночас може означати іншу інформацію, яку Товариством точно не визначено.
- (25) Отже, повідомлення у маркуванні Продукції «знищує до 100% бактерій та вірусів», яке є основною інформацією про головні споживчі властивості Продукції, не передбачає однозначного змісту, відповідно, є неточною інформацією, що може вводити в оману.
- (26) Крім того, через необізнаність пересічного споживача щодо особливостей мікробіології, зокрема здатності мікроорганізмів до мутацій, що відображається на резистентності до спиртовмісних засобів тощо, повідомлення у маркуванні продукції про знищення невизначених бактерій та вірусів без належного підтвердження компетентними органами, лише на підставі наявності у складі спирту, має ознаки поширення неповної інформації, окрім того, обмежує передбачене статтею 15 Закону України «Про захист прав споживачів» право споживача на одержання інформації, яка забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору.
- (27) При цьому слід врахувати, що здатність, та, зокрема, ступінь здатності антисептичної продукції до знищення патогенних мікроорганізмів є основною її споживчою властивістю та причиною придбання її споживачем.
- (28) Пандемічна ситуація, яка склалася у світі та, зокрема, в Україні, зумовлює очевидний підвищений попит на антисептичну продукцію, відповідно, повідомлення у маркуванні продукції щодо її здатності до знищення бактерій та вірусів до 100 %, може суттєвим чином впливати на наміри споживачів щодо придбання такої продукції та надавати її виробникові конкурентних переваг, які досягаються за рахунок повідомлення неточних, неповних або неправдивих відомостей.

² Increasing tolerance of hospital *Enterococcus faecium* to handwash alcohols [National Center for Biotechnology Information]: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30068573/>

³ Ethanol and Isopropyl Alcohol Exposure Increases Biofilm Formation in *Staphylococcus aureus* and *Staphylococcus epidermidis* [National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine]: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4471055/#:~:text=Ethanol%20and%20isopropyl%20alcohol%20exposure%20increases%20biofilm%20formation%20of%20S,viable%20Staphylococci%20from%20formed%20biofilm>

- (29) Водночас відповідно до висновку [інформація з обмеженим доступом] та інших наданих Товариством підтвердних документів, Продукція призначена як косметичний засіб для догляду за шкірою.
- (30) Разом із тим, спосіб маркування Продукції, зокрема, позначення «знищує до **100% бактерій та вірусів**», повідомляє про бактерицидні та віруліцидні властивості, які не підтверджені результатами відповідних лабораторних досліджень.
- (31) Відповідно до викладеної у Листі інформації, ТОВ «Натурпро» не має документів, що належним чином підтверджують бактерицидну, бактериостатичну, противірусну тощо здатності Продукції.
- (32) При цьому дослідження зі здатності засобів до інактивації патогенних мікроорганізмів передбачають складні лабораторні заходи, що виконуються фахівцями мікробіології, у спеціально призначених для таких цілей приміщеннях, на спеціальному обладнанні, у разі необхідності, на окремі види мікроорганізмів.
- (33) Крім того, маркування Продукції містить повідомлення «**ефективно дезинфікує**».
- (34) Відповідно до інформації, викладеної у листі Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (вх. № 127-29/04-8544 від 15.06.2020) процедура погодження введення у обіг дезінфекційних засобів регламентовано Порядком державної реєстрації (перереєстрації) дезінфекційних засобів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 03.07.2006 (далі – Порядок реєстрації).
- (35) Порядком реєстрації передбачено перелік документів, що подаються до Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ), у тому числі, засвідчені в установленому законодавством порядку результати оцінки (звіти, протоколи) специфічної активності, безпечності, якості (ефективності) засобу та результати випробування на практиці, проведені згідно з вимогами належної лабораторної практики або виконані відповідно до пункту 15 Порядку реєстрації.
- (36) Отже, суб'єкти господарювання, поширюючи інформацію про споживчі властивості виробленої ними продукції, зокрема, без належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, можуть отримувати необґрунтовані конкурентні переваги перед виробниками, продукція яких пройшла реєстрацію відповідно до процедури, визначеної Порядком реєстрації, була об'єктом відповідних досліджень, що належним чином підтверджують її споживчі якості, зокрема, щодо здатності знищення мікроорганізмів.

4. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (37) Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (38) При розгляді питання наявності ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у діях ТОВ «Натурпро» з поширення інформації у маркуванні Продукції та аналізу наявної у Комітеті інформації, встановлено таке.

- (39) Інформація ВООЗ щодо рекомендованих рецептур антисептиків, свідчить про очевидні переваги швидкого та широкого спектру дії на мікроорганізми спиртовмісних засобів⁴, яким, з огляду на її склад, є Продукція.
- (40) Разом із тим, підтвердженої загальної кількості бактерій, виходячи з відкритих джерел наукової інформації, не існує, як і відсутня інформація, яка б свідчила про ефективність дії спиртовмісних засобів з інактивації бактерій та / або вірусів, яка була б визначена у відсотках.
- (41) Водночас ТОВ «Натурпро» у маркуванні Продукції поширюється інформація у вигляді повідомлення **«знищує до 100% бактерій та вірусів», «ефективно дезинфікує»**, яка, з огляду на пояснення, надані до Комітету Товариством, не має належного обґрунтування, чіткого формулювання, не передбачає точного значення, а отже, не може забезпечувати однозначного сприйняття споживачем споживчих властивостей Продукції, відповідно, така інформація має ознаки неточної.
- (42) Використання засобів, що мають антибактеріальні та віруліцидні властивості є однією з найнеобхідніших умов через пандемічну ситуацію, що склалася у країні та світі та стосується усіх без винятку свідомих споживачів.
- (43) При цьому інформація про здатність Продукції знищувати до 100 % бактерій та вірусів, через спосіб її викладення, може впливати на наміри споживачів щодо придбання такої продукції та надавати їй виробникові конкурентні переваги перед виробниками, аналогічна продукція яких відповідає усім вимогам Порядку реєстрації, водночас, такі переваги досягаються за рахунок повідомлення неточних відомостей, на тлі підвищеного попиту, зокрема, на антисептичну продукцію.
- (44) Повідомлення у маркуванні Продукції про антибактеріальну та / або віруліцидну властивості засобу, зокрема, у відсотках, без проведення клінічних / лабораторних досліджень та / або належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, у тому числі, щодо невизначеного переліку мікроорганізмів, є неточною інформацією.
- (45) Повідомлення щодо антибактеріальних та / або віруліцидних властивостей засобу без зазначення у маркуванні, на які саме мікроорганізми діє продукція (що клінічно / лабораторно підтверджено), а також, час, за який відбувається інактивація цих мікроорганізмів, є неповною інформацією.
- (46) Отже, дії ТОВ «Натурпро» з поширення у маркуванні Продукції повідомлення **«знищує до 100% бактерій та вірусів», «ефективно дезинфікує»**, з урахуванням способу розміщення такої інформації, пояснень Товариства, відомостей із відкритих джерел, мають ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, яка вводить в оману.
- (47) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції»,

---

⁴ Рекомендованные ВОЗ рецептуры антисептиков для рук: Руководство по организации производства на местах [World Health Organization]: https://www.who.int/gpsc/5may/tools/guide_local_production_ru.pdf?ua=1

Антимонопольний комітет України надає товариству з обмеженою відповідальністю «Натурпро» (м. Дніпро) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Товариству з обмеженою відповідальністю «Натурпро» (м. Дніпро, ідентифікаційний код юридичної особи 39356648) припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, внаслідок способу викладення неточних відомостей щодо здатності знищення бактерій та вірусів у маркуванні продукції антисептик для рук та шкіри у асортименті. Інформування споживачів щодо споживчих властивостей продукції власного виробництва здійснювати у спосіб, який не вводитиме в оману.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особам, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА